

Izglītības un zinātnes ministrija

Vaļņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Pedagogu darba samaksas pilnveides darba grupas
sanāksmes protokols Nr.10

2021.gada 8.aprīlī

Sanāksme notiek attālināti.

- Sanāksmi vada: Līga Buceniece, Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) Izglītības departamenta direktore, darba grupas vadītāja
- Sanāksmi protokolē: Mārīte Rozenštoka, IZM Izglītības departamenta eksperte
- Piedalās: Ināra Dundure, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece izglītības un kultūras jomā
Modra Jansone, IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte
Igoris Grigorjevs, Ogres 1. vidusskolas direktors
Dace Kalsone, IZM Izglītības departamenta direktora vietniece izglītības statistikas un finanšu plānošanas jomā, darba grupas vadītājas vietniece
Edīte Kanaviņa, Gulbenes novada Izglītības pārvaldes vadītāja
Ivars Balamovskis, Rīgas pilsētas Izglītības pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks
Rūdolfis Kalvāns, Latvijas izglītības vadītāju asociācijas prezidents
Gunta Lāce, Neatkarīgās izglītības biedrības pārstāve, Limbažu valsts ģimnāzijas direktore
Guntis Mačtams, Ventspils novada domes priekšsēdētāja 1. vietnieks, Ugāles vidusskolas direktores vietnieks izglītības jomā
Agija Nika, IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte
Inītra Pavloviča, IZM Finanšu departamenta vecākā eksperte
Anita Pēterkopa, Rīgas pilsētas Izglītības pārvaldes Vispārējās izglītības skolu nodaļas vadītāja
Inga Vanaga, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja
Lelde Zemberga, IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte
- Uzaicinātie: Mārtiņš Bitāns, Latvijas Bankas Monetārās politikas pārvaldes vadītāja vietnieks
Lāsma Ūbele, Latvijas Pašvaldību savienības Padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
Anda Mičule, IZM Sporta departamenta direktora vietniece
- Nepiedalās: Reinis Znotiņš, IZM parlamentārais sekretārs

2021.gada 8.aprīlī sanāksme sākas plkst. 9:30.

Sanāksmes atklāšana – L.Buceniece

IZM Izglītības departamenta direktore L.Buceniece atklāj sanāksmi (pielikumā sanāksmes prezentācija) un izsludina sanāksmes darba kārtību (pielikumā).

1. Iepriekšējās sēdes protokola apstiprināšana

Ziņo: L.Buceniece

Nolēma:

1.1. Apstiprināt 2021.gada 25.marta Pedagogu darba samaksas pilnveides darba grupas sēdes protokolu.

2. Starptautiskais salīdzinājums

Ziņo: D.Kalsone

Starptautiskais salīdzinājums ir veikts, izmantojot to pašu rādītāju, kas tika prezentēts pirmajā tikšanās reizē 2020.gada 29.oktobrī, t.i. salīdzinājums ar Baltijas valstīm, Slovēniju un Slovākiju, kādu apmēru nodokļu maksātājs velta izglītības funkcijas atlīdzības daļai, kuru pamatā veido visu izglītības līmeņu pedagogu atlīdzība. 2021.gada 23.martā Eurostat ir atjaunojis ES dalībvalstu attiecīgā izdevumu posteņa datus par 2019.gadu, un prezentētais grafiks liecina par kāpumu absolūtajās vienībās (eiro). Veicot salīdzinājumu ar kopējo nodokļos iekasēto apmēru, tā saukto nodokļu slogu jeb to finanšu apjomu, ko samaksā iedzīvotāji, Baltijas valstis līdzīgi tērē atlīdzībai izglītībā – 11% no kopējā iekasētā apjoma. Šeit svarīgs rādītājs ir arī tas, cik daudz katra valsts maksā nodokļos, kur diemžēl Latvijai ir vājākais rādītājs.

I.Vanaga ierosina precīzāk lietot terminus, veicot starptautisko salīdzinājumu, lai nerastos pārpratumi, ka dati ir tikai par vispārējās izglītības jomu, kā arī papildināt grafiku ar visām ES dalībvalstīm. *Pēc sēdes šie aprēķini jau iekļauti precizētajā prezentācijā, kas tika nosūtīta darba grupai kopā ar protokola projektu.*

3. Pedagogu darba samaksas pilnveidotā modeļa apskats

Ziņo: M.Jansone

M. Jansone informē, ka atbilstoši iepriekšējā darba grupas sanāksmē 2021.gada 25.martā jau prezentētajiem priekšlikumiem jeb pamatuzstādījumiem, kuri nav mainīti, kopējā modeļa analīzē jau ir veikta analīze līdz katrai iestādei. Arī par pirmsskolas izglītības iestādēm pamatuzstādījumi ir palikuši tie paši. Pamatojoties uz šā brīža aprēķiniem, jāņem vērā, ka tas pašvaldībām radīs nepieciešamību pēc papildu pedagogiem. Šo nepieciešamību papildus radīs arī tas, ka mainīsies arī pirmsskolas izglītības iestādes iekšējās slodzes sadale. Lielākās bažas ir saistītas ar to, cik lielā mērā un vai pašvaldības būs gatavas piesaistīt pedagogus un vai būs no kurienes šos pedagogu ņemt. Pašreiz aprēķinātais rezultāts ir indikatīvi rādītāji.

M. Jansone informē, ka vēl ir atvērts jautājums par papildfinansējumu skolai saistībā ar kvalitātes fondu. Ir jautājums, kas varētu būt kvalitātes rādītāji. Tie šobrīd nav noformulēti. Jo tas lielā mērā ir saistīts ar kopējo naudas apjomu. Viens no risinājumiem varētu būt - pieņemt, ka finansējums kvalitātes fondā valsts finansējums ir noteikta summa, kas ir nemainīga, un kas pēc kvalitātes rādītājiem, tiek sadalīta skolām. Pretēja situācija ir ar padziļināto programmu izvērtēšanas saistībā ar 2016.gada 5.jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr. 447 "Par valsts budžeta mērķdotāciju pedagogu darba samaksai pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs un valsts augstskolu vispārējās vidējās izglītības iestādēs" noteikto. Attiecībā uz minēto izvērtējumu normatīvajā regulējumā nav iezīmēta konkrēta valsts finansējuma summa, kas

katru gadu tiek sadalīta. Tas rada neprognozējamu situāciju un negribētos sagaidīt, ka arī kvalitātes fonds var radīt tādu pat neprognozējamību. M.Jansone uzsver, ka šobrīd tiek pētīta katra skola un tas, kā strādā līdz katras konkrētas skolas līmenim sagatavotais jaunais aprēķins. Identificētās problēmās tiek risinātas un pētītas.

M.Jansone informē, ka šobrīd tiek veikti arī aprēķini, cik papildfinansējums būs nepieciešams arī pārējām nozarēm, kā, piemēram, profesionālajai ievirzei, Kultūras ministrijas padotības skolām, speciālās izglītības skolām, interešu izglītībai. Šo vērtējumu veicot, tiek pieņemts, ka zemākā darba algas likme ir 1 200€. Vidējā termiņa valsts budžeta ietvara bāzē šobrīd ir tikai 830€. Zemākā pedagoģu darba algas likme saskaņā ar grafiku (sākot ar 2022.gada 1.septembri) 900€ (par 30 stundu slodzi) nav ietverta budžeta bāzes rādītājos. Kopā indikatīvi vienam mēnesim aprēķināts 33,8 milj. eiro un gadā 406,1 milj. eiro. Aprēķins balstīts uz 2020. gada 1. septembra datiem. Atsaucoties uz pedagoģu darba samaksas pieauguma grafiku (2018.gada 15.janvāra Ministru kabineta rīkojums Nr. 17), kurā minēts, ka finanšu resursus pedagoģu darba samaksas pieauguma nodrošināšanai paredzēts iegūt, sakārtojot izglītības iestāžu tīklu, uzsver ka tīkla izmaiņas iespējamas tikai uz vispārīzglītojošām skolām, bet ne profesionālās izglītības skolām. Šobrīd grūti vērtēt šo ietekmi, jo zināmā mērā, ja likvidēta vai reorganizēta tiek skola, tad "skolēns naudu aiznes līdzī" uz skolu, kurā turpina izglītību.

Diskusija:

I.Vanaga sanāksmes tērzētavā uzdod jautājumu, kas veido 406,1 milj. eiro? M.Jansone sniedz skaidrojumu, ka vispārējai izglītībai 265,3 milj. €, kas ietver gan aprēķina maiņu, gan slodzes palielināšanu, gan iekšējo sadali. M.Jansone vērš uzmanību, ka jaunajā aprēķinā ir ietvertas jaunas slodzes. Līdz ar to nav iespējams nodalīt cik slodzēm, cik citām izmaiņām. Ir iespējams parādīt pa jomām, kas ir atspoguļots prezentācijā. Pašvaldību 5-6 gadīgo izglītības iestādēm 32,9 milj. eiro, savukārt pārējo summu 107,9 milj. eiro apmērā veido kultūras nozares izglītības iestādes, sporta izglītības joma, speciālās izglītības iestādes, privātās izglītības iestādes, pašvaldību un valsts profesionālās izglītības iestādes.

R.Kalvāns informē, ka valsts ģimnāzijām būs samazinājums finansējumā, par ko tiek plānota tikšanās ar izglītības ministri. M. Jansone informē, ka šobrīd indikatīvi palielinājums uz valsts ģimnāzijām ir vairāk par 10 tūkst. eiro mēnesī pēc jaunā aprēķina principiem (uz katru skolu).

I.Vanaga atgādina, ka Lietuvas piemēra gadījumā bija pieejams aprēķinu excelis. M.Jansone atgādina, ka arī mūsu darba grupai bija pieejami excelī modelēšanai.

I.Grigorjevs ierosina, ka valsts ģimnāziju gadījumā jāparedz papildus finansējums metodiskās funkcijas veikšanai – konkrētu uzdevumu veikšanai, ja valsts grib saglabāt, ka valsts ģimnāzijas veic metodiskā centra funkcijas. Kvalitātes piemaksām būtu jāiekļauj tādi paši nosacījumi, lai visiem ir vienādi noteikumi, proti, finansējums piešķirams pēc sasniegtajiem rādītājiem, ne pēc skolai piešķirtā statusa. I.Grigorjevs atbalsta izteikto viedokli, ka ir nepieciešams atjaunotais exceļa variants, lai varētu rēķināt jau ietekmes skolas līmenī.

I.Grigorjevs jautā par mikro klašu veidošanu. Būtu nepieciešams noteikt atbildību par ļoti mazu klašu veidošanu un uzturēšanu. M. Jansone atbild, ka mazās klases ir tikai pierobežā un mazapdzīvotā teritorijā, un tikai sākumskolas posmā (1.-6.klase). Citur atbalsta mikroklasēm nav. Tomēr proporcija 60%40% nodrošina finansējumu, lai pastāvētu mazās vidusskolas. Šī proporcija šīm skolām pienes klāt 30-35% finansējumu.

I. Grigorjevs informē, ka par to iebilst. Jo ir pretrunā plānošanas dokumentiem par skolu tīkla sakārtošanu.

I. Dundure izsakās, ka skolu modelis nav tikai, lai tā teikt izņemtu no skolu sistēmas finansējumu uz mazo skolu rēķina. 1-6.klases ir tuvāk dzīvesvietai. Pirmkārt, būtu jātiek galā ar vidusskolām. I.Dundure lūdz sarēķināt ietekmi no vidusskolas posma, un cik ietaupa no vidusskolu tīkla optimizācijas, jo pašvaldība ļoti cītīgi strādā pie tā, lai veidotu ļoti stipras vidusskolas. Divu trīs gadu laikā varētu būt samazinājums par 70 skolām vidusskolas posmā. Neatņemsim visiem Latvijas bērniem vienādas izglītības pieejamībai. L. Buceniece sniedz komentāru par slēgto vidusskolu ietekmes aprēķināšanu. Neveidojas ietekme, jo skolēnam aizejot uz citu vidusskolu "nauda seko skolēnam".

I. Dundure aicina, ka būtu jāparāda, cik faktiski ir no vidusskolu tīkla optimizācijas, proti, tīkla sakārtošana nedod ietaupījumu un tas būtu jāatzīst, lai kļūdātos stereotipus. L. Buceniece uzsver, ka jāvērtē visa sistēma kopumā, tajā skaitā profesionālās izglītības iestādes un augstskolas, jo tas ir kopējais izglītības sistēmas finansējums.

L. Zemberga prezentē vidusskolas, kurās ir kritiski mazs skolēnu skaits, un paredzams lēmums par likvidāciju/reorganizāciju

M. Jansone jautā, vai pašvaldībai saņemot lielāku finansējumu apmēram 37% apmērā jaunā finansējuma aprēķina ietvaros būs interese ar šo nelielo skolu ko kvalitatīvi mainīt. G. Mačtams komentē, ka palielinot finansējumu netiek risināts skolu jautājums.

L. Buceniece atgādina, ka visām valsts ģimnāzijām metodiskām funkcijām paredzēts valsts budžeta finansējums no IZM valsts budžeta programmām, kas nav saistīts ar mērķdotācijas aprēķinu. Valsts ģimnāzijas uz atsevišķa līguma pamata saņem finansējumu gan kursiem, gan metodiskās funkcijas nodrošināšanai. L.Buceniece uzdod precizējošu jautājumu par 10% kvalitātes piemaksu valsts ģimnāzijām, pienāktos jebkurai vidusskolai, kura sasniedz augstāku rezultātu? Analizējot ikgadējos datus redzams, ka dažas vidusskolas sasniedz augstākus rezultātus kā atsevišķas ģimnāzijas. I.Grigorjevs aicina, ka finansējums būtu jāpiesaista nevis atbilstoši statusam, bet snieguma rādītājiem. M. Jansone piebilst, ka tādā gadījumā no kvalitātes fonda varēs saņemt jebkura skola neatkarīgi no statusa.

I.Vanaga izsaka priekšlikumu pagarināt darba grupas darbu, lai varētu detalizētāk izpētīt un diskutēt priekšlikumus. Lai varētu kvalitatīvi noslēgt darba grupas darbu būtu nepieciešams saņemt exceli ar attiecīgajiem aprēķiniem, lai darba grupas pārstāvji varētu tos pārbaudīt uz faktisko situāciju skolās. Ir labi, ka ir dota fiskālā ietekme, tomēr darba grupas pārstāvjiem jādod nedēļa laika tos aprobēt savā pusē. I.Vanaga aicina, ka jautājumā par skolu tīkla optimizāciju ir būtiski skaidrot politikiem, ka tas nenes ietaupījumu, pretēji paustajam publiskajā telpā.

Nolēma:

3.1. Uzdot IZM nosūtīt darba grupas pārstāvjiem un LIZDA (visaptverošu pazīmju skolu izlasi) attiecīgo novadu skolu excela informāciju, lai darba grupas pārstāvji var tos pārrēķināt atbilstoši to faktiskajai situācijai par mācību priekšmetiem u.t.t. Darba grupas pārstāvjiem nedēļas laikā pēc aprēķinu excela saņemšanas atsūtīt ietekmes rezultātus, t.sk. mācību stundu starpības u.c. informāciju, kas palīdzētu kvalitatīvi vērtēt ietekmi.

3.2. Atbalstīt darba grupas ierosinājumu par vēl vienas sanāksmes organizēšanu ar mērķi diskutēt ietekmes novērtējuma rezultātus.

4. Skolu tīkla vadlīnijas

Ziņo: L.Zemberga

L.Zemberga informē, ka vadlīniju projekts, kas tika skatīts darba grupas 2021.gada 11.februāra sanāksmē, ir precizēts un papildināts, ņemot vērā gan ministrijas vadības priekšlikumus, gan pašvaldību jautājumus, pēc kādiem kritērijiem vērtēt to tīkla attīstību. Uzsverot, ka izstrādātā materiāla formāts ir vadlīnijas, skaidrots, to mērķis - izstrādāt vispārējās izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas modeli, piedāvājot efektīvu izglītības iestāžu raksturojošus parametrus, kā arī sniegt ieteikumus pašvaldībām lēmumu pieņemšanai par izmaiņām izglītības iestāžu tīklā. Vadlīniju projektā, analizējot esošo situāciju, iekļauti efektīvu izglītības iestāžu (vidusskolu, pamatskolu, sākumskolu, sākumskolu-filiāli) raksturojoši rādītāji/ parametri katrā teritoriālajā iedalījumā (saglabājot četru reģionu bloku iedalījuma principu) - minimālais izglītojamo skaits klašu grupās, izglītojamo skaita un skolotāju skaita (arī skolotāju likmju skaita) proporcija, izmaksas un kopējā telpu platība uz vienu izglītojamo, atbalsta personāla pieejamība, akreditācijas rezultāti, īstenotās izglītības programmas. Vadlīnijās pašvaldībām ieteikts, vērtējot to vispārējās izglītības iestāžu tīkla attīstību, analizēt izglītības iestāžu darbību pēc minētajiem parametriem, ņemot vērā arī demogrāfiskos rādītājus, izglītojamo plūsmu, citu izglītības iestāžu sasniedzamību. Balstoties uz veiktā izvērtējuma rezultātiem, pašvaldības nepieciešamības gadījumā lemj par piemērotākajām izmaiņām izglītības iestāžu tīklā.

L.Buceniece piebilst, ka minētais materiāls tiek veidots kā vadlīnijas, ko pašvaldības var izmantot savā darbā, lai veidotu optimālu izglītības iestāžu tīklu, kas sevišķi aktuāli situācijā, kad darbu pēc administratīvi teritoriālās reformas sāks jaunās pašvaldības. Tāpat arī optimālu izglītības iestāžu raksturojoši parametri būtiski situācijas, kad jāvērtē izglītības iestāžu ilgtspēja, kas aktuāli kļūst dažādu investīciju piesaistes gadījumos.

Nolēma:

4.1. Pēc vadlīniju projekta saskaņošanas ar IZM vadību izsūtīt to izskatīšanai un komentāru sniegšanai darba grupai, pēc tam publicējot arī IZM mājaslapā.

5. Izglītības iestāžu uzturēšanas izmaksas un savstarpējo norēķinu tehniskie priekšlikumi

Ziņo: D.Kalsone, I.Dundure

D.Kalsone informē, ka iepriekšējā darba grupas reizē ierosinātajam priekšlikumam saistībā ar izglītības izdevumu datu izpēti, nodalīt izglītības iestādes ar pirmsskolas izglītības iestāžu grupiņām un bez tām. IZM veida datu sakārtošanu, pārvaicājot visiem novadiem par katru skolu, kurā bija šādas grupiņas un 2021.gada 29.martā noslēdza šo datu apkopošanas darbu, t.sk. atjaunojot kopsavilkuma rezultātus (darba grupas 5.1. izdales materiāls). Kā rezultātā ir iegūta datu matrica, kurā ir pieejami vidējie rādītāji atbilstoši teritoriālajam iedalījumam (valstspilsētas, administratīvais centrs, novads un pierobeža vai mazo novadu blīvumu novadi), atbilstoši pirmsskolas grupiņas pazīmei un atbilstoši skolas veidam (vispārizglītojošā vidusskola, vispārizglītojošā pamatskola, vispārizglītojošā sākumskola un valsts ģimnāzija). Kopā tas veido 28 dažādus vidējos izdevumu rādītājus ar intervālu +/- 30%. Piedāvāto izdevumu vērtēšanas metodoloģiju būtu lietderīgi diskutēt ar pašvaldību finansistiem.

I.Dundure aicina iekļaut datu analīzē arī skolu kapitāla izdevumu pazīmi, jo ir novadi, kuros šādi izdevumi rada būtisku ietekmi uz viena izglītojamā izmaksām. D.Kalsone atbild, ka atbilstoši tiks papildināts apraksts ar ieteikto pazīmi.

I.Balamovskis norāda, ka ir nepieciešams ņemt vērā, ka intervāls praksē var tikt pārkāpts gadījumos, kad notiek skolu pārejas no vienas skolu veidu pakāpes uz citu un šajā procesā nepieciešamajiem skolas modernizācijas darbiem, kas var būtiski pārsniegt rekomendēto intervālu.

D.Kalsone informē par savstarpējo norēķinu priekšlikumiem Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda padomei (darba grupas 5.2. izdales materiāls), kas ir saistīti gan ar iepriekš nostiprināto izpratni par 2016.gada 28.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.418 "Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem" minēto izdevumu tvērumu, gan arī ar priekšlikumiem saistībā ar iespēju samazināt pašvaldību administratīvo slogu, kas ir saistīts ar divpusējo līgumu slēgšanu, kā arī norēķiniem. Kā administratīvā sloga mazināšanas iespēja tiek piedāvāta – izmantot Valsts izglītības informācijas sistēmu noteikumos minēto datu ievadei, kuru apstiprinātu abi norēķinā iesaistītie novadi, un šo informāciju varētu izmantot maksājuma uzdevumam norēķina pabeigšanai.

D.Kalsone informē, ka saistībā ar 2005.gada 13.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.934 "Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām" grozījumiem ir saņemti priekšlikumi un iebildumi no Latvijas Pašvaldību savienības un Latvijas Lielo pilsētu asociācijas, un šobrīd tiek gatavota izziņa, kuru plānots izsūtīt 2021.gada 12.aprīlī saskaņošanai tālākai virzībai uz grozījumu pieņemšanai Ministru kabinetā. Atbilstoši grozījumu redakcijai tiks arī atjaunotas netiešo izdevumu vadlīnijas.

Nolēma:

- 5.1. Atbalstīt izglītības iestāžu izdevumu metodoloģiju papildināt ar kapitāla izdevumu pazīmi un par izstrādāto metodoloģiju līdz 2021.gada 31.maijam organizēt diskusiju ar pašvaldību un izglītības pārvalžu finansistiem.
- 5.2. Iesniegt Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda padomē darba grupas sagatavojot priekšlikumus saistībā ar savstarpējiem norēķiniem izglītībā.
- 5.3. Atjaunot netiešo izdevumu vadlīnijas atbilstoši tai noteikumu Nr.934 redakcijai, kas tiks atbalstīta Ministru kabinetā.

Kā noslēdzošās darba grupas sanāksmes datums tiek atbalstīts 2021.gada 23.aprīlis plkst.9:30.

2021.gada 8.aprīlī sanāksmi slēdz plkst. 11:45.

Darba grupas vadītāja

L.Buceniece

Sanāksmi protokolēja

M.Rozenštoka

08.04.2021. 17:16

2272

M.Rozenštoka

6704 7792; marite.rozenstoka@izm.gov.lv